

Rendben, átalakítunk, de mi alapján?

Egyre gyakrabban találkozom olyan cikkekkel vagy komplett modellekkel, amelyek a könyvtárak újrarendeléséhez, átalakításához adnak hasznos tanácsokat, szempontokat, ötleteket. Egy újabb ilyen írás kapcsán gondoltam, hogy egy posztban összegyűjtem mindazon oldalakat, amelyeket érdemes felkeresni, ha hasonló izgalmas, de kihívásokkal teli feladat előtt állunk.

1. Model Programme for Public Libraries

A dán projekt alapgondolata, hogy ha egy adott könyvtár által (ki)szolgált település és közösség jellemzőiből, viselkedéséből, elvárásaiból indulunk ki, ha tereinket ezen igények és szükségletek lehető legmagasabb szintű kiszolgálásának igényével alakítjuk, ha a könyvtári térelrendezést a közösségre szabott tevékenységek határozzák meg, nagyot biztosan nem hibázunk. A projekt keretében megalkották a *Four-Space Model*-t, amely a közösség igényeinek és szükségleteinek kielégítéséhez szükséges könyvtári terek felől közelíti meg napjaink közkönyvtárainak funkció- és feladatrendszerét, s amelyben a könyvtár az *alkotás helyeként* (*performative space*), az *inspiráció helyeként* (*inspiration space*), a *tanulás helyeként* (*learning space*), valamint a *találkozások helyeként* (*meeting space*) jelenik meg.

- Honlap és inspirációs katalógus (angolul és dánul)
- A Four-Space Model-ről angolul
- A programról és a Four-Space Model-ről magyarul

2. Designing Libraries

Egy rendkívül tartalmas, hasznos és inspiratív brit forrás, a könyvtárpéldák, a könyvtári terek, a könyvtári dizájn ötleteinek, új megközelítéseinek, megvalósult példáinak tárháza. A példák az Egyesült Királyság és Írország legjobb gyakorlatait mutatják be, sok-sok fényképpel, amelyeket a brit és ír könyvtárosok közössége épít önkéntesen egy jól használható adatbázissá.

- Designing Libraries (angolul)
- Az oldalról magyarul

3. A 4P modell

A londoni székhelyű *Building Futures "21st Century libraries"* című tanulmánya szerint napjaink sikeres közkönyvtára az ún. 4P alapkövetelmény-rendszere mentén szerveződik. Ezek a *People*, vagyis az emberek, akiknek nyújtja a könyvtár a szolgáltatásait, illetve azok a könyvtárosok, akik biztosítják e szolgáltatásokat; a *Programmes*, vagyis a könyvtár valamennyi tevékenysége, a gyűjteménye, hagyományos és IKT-alapú szolgáltatásai, rendezvényei; a *Places*, vagyis a könyvtár elhelyezkedése a településen (központban vagy egy feltörekvő új/megújuló városrészben, kertvárosban), biztonságos környéken vagy lecsúszóban lévő részen, maga a könyvtár épülete és terei, valamint a *Partners*, vagyis mindazok az intézmények, szervezetek vagy akár egyének, akikkel a könyvtár kapcsolatban áll, állt, vagy állnia kellene – önkormányzattól a közgyűjteményeken és az iskolákon át a médiáig vagy éppen a helyi turisztikai cégekig.

- 21st Century Libraries - a tanulmány angolul

4. Tanulótér a könyvtárban

Amiben mindenképpen gondolkodjunk: *Small Group Area*, avagy tanulótér kisebb közösségek számára beszélgetéshez, ötleteléshez, közös munkához, akár a legegyszerűbb bútorokkal is. *Large Group Area*, avagy tanulótérsztyályok, nagyobb csoportok számára, amely alkalmas frontális bemutatókra és projektmunkára is. *Community Area*, avagy a klasszikus közösségi tér nagyobb csoportok fogadásához, rendezvényekhez. *Technology Rich Area*, avagy a klasszikus számítógépes terem vagy terület online kutatáshoz, oktatáshoz vagy éppen önálló alkotáshoz. *Quiet, Solitary Areas*, avagy eldugott kis kuckók a csendes olvasgatáshoz, elmélyüléshez, íráshoz, reflexióhoz. *Makerspaces*, avagy a kézműveskedés, a társasozás, az alkotás helyei.

- 6 Active Learning Spaces Your Library Should Have
- Magyarul

5. S ha már makerspace...

A „makerspace” maga olyan területet jelent, például egy könyvtárban, ahol az emberek azért gyűlnek össze, hogy létrehozzanak, alkossanak valamit. Megosztják ötleteiket, tudásukat, eszközeiket, s gyakran együtt dolgoznak egy-egy projekten. A makerspace a közösségi tanulás, az együttműködés, az együttgondolkodás, az alkotás helye. Tulajdonképpen ennek számít tehát minden olyan (hagyományos) könyvtári terület, sarok, program is, ahol/amikor kézműveskedünk, alkotunk, együtt dolgozunk.

- [A makerspace-ről magyarul](#)
- [Pinterest gyűjtésem](#)
- Az angol nyelvű források száma szinte végtelen...

6. Dizájn stratégiák a közkönyvtárak átalakításához

Egy érdekes blogbejegyzés szerint a következő szempontokat kell figyelembe vennünk a könyvtári terek újragondolása, átalakítása során: engedjünk be minél több természetes fényt, különböző funk-

ciójú térrészeket alakítsunk ki; rugalmas terekben és könnyen mozgatható bútorokban, elemekben gondolkodjunk; ne feledkezzünk meg a WiFi-ről és az IT-eszközökről; s mindenképpen legyen egy kávézónk, ahol csak úgy üldögdélni is lehet.

- 5 Design Strategies to Transform the Public Library

7. Új és megújuló könyvtárápületek, könyvtári terek – legjobb gyakorlatok

- Gyűjtésem a Pinteresten
- Library Design Showcase 2017
- Helsinki, Oslo és Aarhus új közkönyvtára
- Dokk1, az év közkönyvtára 2016-ban
- Új könyvtár épül a kínai Tianjinben a mindent látó szemmel
- Könyvtár egy újrahazsnosított bevásárlóközpontban
- Szivárványos gyerekkönyvtár Pekingben
- És még...

8. Update!

Könyvtári bútorok, megoldások tekintetében itt inspirálódhattok: [Inspiration from Demco](#), IT-eszközökről, kölcsönző- és szortírozó rendszerekről pedig itt: [Bibliotheca](#)

Jó olvasgatást, inspirálódást!

© KORENY ÁGNES

Forrás:

<http://librariandbd.blogspot.hu/2017/10/rendben-atalakitunk-de-mi-alapjan.html>

Válogatta: Fonyó Istvánné